

LBRIS

We know
books

treisprezece

PROZĂ FANTASTICĂ

Prefață de Andreea Apostu

LITERA

București

CUPRINS

Fantasticul românesc și tentația ironiei (Andreea Apostu)	5
<i>Prin ochii mei de ambră</i> (Doina Ruști)	17
Pavel Nedelcu	
<i>Buchete urbane</i>	21
<i>Elvis părăsește clădirea</i>	47
Bogdan Răileanu	
<i>Înainte să te retragi în lumea ta</i>	67
Iulia Micu	
<i>Strada Luminii Nr. 2A</i>	83
Lucian Mîndruță	
<i>Insuportabila plictiseală a eternității ...</i>	103
Mihai Ene	
<i>Între secole</i>	121
Cosmin Leucuța	
<i>Capra cu patru iezi</i>	139
Doina Ruști	
<i>Herr</i>	163
Tudor Ganea	
<i>Săritorul</i>	185

<i>Cad oameri</i>	197
<i>Judecata de Apoi</i>	209
Mihail Victus	
<i>Umbra Dracului</i>	227
<i>Întunericul cobora încet și sinistru</i>	243
Octavian Soviany	
<i>Povestea contesei Haremburga</i>	265
Iulia Pană	
<i>Melchior</i>	277
Radu Găvan	
<i>Ezria</i>	285

BUCHETE URBANE

Dar poștașul nu îi adusese pensia, ci factura la lumină. Deschide-o tu, Petre, spuse doamna Maria, și spune-mi cât face, doar știi că nu văd bine de-aproape. După ce parcurse cu privirea foile împăturite, poștașul decretă, ridicându-și chipiul cu încurcare, Opt sute de lei. Vai de mine, de ce așa mult, întrebă doamna Maria, Poate e recalcularea, O fi, dar tot mi se pare mult, eu plătesc banii ăștia în patru luni, Știu eu ce să zic, tanti, spuse poștașul Petre înghițind în sec, mi-e cam sete.

Poștașul îi înapoie cana goală. Apa mirosea a clor și a rugină de țevă. Cui nu-i convine, să-și aducă de acasă, spune o vorbă din popor. Mai era și rece, ceea ce, fiind frig și afară, nu putea avea decât urmări negative asupra sănătății personajului nostru, dar, dacă vor fi, ele se vor manifesta cu siguranță în următoarele zile: nu are rost să scriem despre ele acum. Iar dacă în acest răstimp vom termina povestirea, vom scrie despre ele în următoarea. Deocamdată, Petre mulțumi frumos, își trase iar masca chirurgicală pe față și dădu să plece. Însă întrebarea îl ajunse

din urmă. Petre se așteptase la ea, își pregătise și câteva răspunsuri, pe care însă le cam încurca. Să o punem pe seama lipsei de experiență: la momentul în care aceste fapte se petreceau, era încă un poștaș tânăr. Pensia când vine, întrebă doamna Maria.

Ce-i drept, doamna Maria își pusese în întrebare prea multă speranță pentru ca poștașul Petre să îi poată răspunde sec, și apoi nu ar fi fost plauzibil, doar abia ce băuse apă. Știu eu ce să zic, spuse Petre pentru a doua oară într-un timp atât de scurt, încât replica începu să-l caracterizeze, astăzi încă nu ajunseseră banii pentru pensie și, fiind vineri, de-acum mai sigur e să așteptați până luni, dar cum luni nu lucrăm pentru că e a doua zi de Paște, și nici marți, rămâne de-acum pe miercuri. În fața acestei incertitudini, doamnei Maria îi pieri speranța. Aproape că ne vine să scriem că îi pieri cheful de viață, dacă nu ne-am imagina-o zâmbind totuși în timp ce închide ușa. A fost un zâmbet amar, într-adevăr, dar tot zâmbet se cheamă, Rămâi cu bine, Petre, spuse doamna Maria cu gravitate, deși cea care rămânea era, de fapt, tot ea: așa-i cu sintagmele fixe, pot deveni contradictorii în anumite contexte.

Doamna Maria închise ușa apartamentului, intră în bucătărie și lăsă factura să cadă pe masă. Luă un pix din vitrina de sticlă a dulapului în care își ținea, cu gura în jos, cel mai bun set de pahare cu picior, nefolosit de ani buni. Rupse o

bucată dintr-un ziar și scrise cu cifre uriașe, cât să le vadă, următoarea socoteală: $800 - 550 = 250$. 550 de lei pensia, 800 de lei factura la curent electric, două sute cincizeci și cinci de lei însemena suma pe care doamna Maria mai trebuia să o adauge la pensie pentru a putea plăti factura. Foarte mult, spuse ea subliniind cu două linii paralele rezultatul, în timp ce capul i se mișca a afirmație (sau pur și simplu îi tremura). Încercă să-și amintească oare cât consumase în ultima lună, de câte ori pornise reșoul pentru a face mâncare sau pentru a se încălzi.

Martie și aprilie fuseseră friguroase în București, o doamnă de vârsta ei are probleme de circulație. Nu se încălzește nici dacă doarme îmbrăcată sub plapuma de lână, tot trebuie să lase reșoul în priză două ore lângă pat, de la șapte la nouă, o zi da, una nu. În cea în care nu dădea drumul la reșou făcea mâncare: aburii încălzeau bucătăria cât de cât. Radioul? De el nu se putea despărți! Dacă îl scotea din priză, se simțea singură. Numai becul îl aprindea foarte rar: învățase să facă lucrurile pe întuneric, la lumina reșoului.

În urmă cu vreo cinci ani, să fie, când încă mai trăia soțul ei, aveau gaz și apă în apartament. Pe atunci trăia mai bine, deși făceau economie: nu lăsau apa să curgă degeaba, luau mai mult gratis de la robinetul din curte. Apa de la robinet provenea dintr-o conductă istorică a Bucureștiului, trasă de nemți pe timpul războiului tocmai din

Parcul Tineretului, pe sub Cimitirul Belu și Ferentari. Cine știe unde se vărsa mai încolo, dar în cartierul Rahova, în curtea interioară a unui bloc cu tencuiala atât de ștearsă încât nu se mai distingea nici culoarea cărămizilor, un racord își scotea țeava îndrăzneț dintre pietrele cubice și, înclinându-se apoi de două ori, consecutiv, la nouăzeci de grade, direcționa apa înspre o găleată de tablă.

Doamna Maria opri robinetul. Ridică găleata. Era grea, deși o umpluse doar pe jumătate. Noroc că locuia la parter, altfel cine știe dacă ar fi reușit să o care până la etaj, din moment ce blocul nu avea lift. O cană se scufundă în găleată, luă apă și o turnă în ghivecele răspândite prin bucătărie. După ce toate florile primiră apa dorită, doamna Maria se așeză pe un scaun la masă și, Iertați-mă, dragele mele, le spuse, voi, margaretelor, și voi, garoafelor, v-am crescut până acum și ați înflorit cu mult înaintea florilor din curte, Vă mulțumim, răspuseră florile încetând să se mai legene în încercarea de a impresiona soarele, Apolo e al meu, dă-te mai încolo, îți trag o petală-n tulpină de ți-o-ndoi (așa se amenință florile atunci când cresc prea aproape una de cealaltă, sau cel puțin așa își imagina doamna Maria că o fac)! Însă nu am altă soluție, continuă ea ridicând factura spre flori, nu reușesc să o plătesc doar din pensie și să mai și trăiesc o lună. Florile începură să se agite la auzul acestor vești teribile, a-ți cunoaște viitorul

a fost mereu înfiorător. Aprilie e luna cea mai nemiloasă, spunea, mai bine zis, scria un mare poet. Cum rămâne cu Apolo, s-au întrebat ele posomorâte, acum speranța ca zeul Soare să le mai mângâie corpurile descreștea radical, și câte plăceri mistice cunoscuseră ele în timpul fotosintezei!

Aprilie este luna cea mai nemiloasă. Anul acela, în București, primăvara dorea să stăpânească orașul, însă iarna nu renunțase încă la domeniu, Vrei să plec, soro, îi spunea ea primăverii, mai așteaptă! Foarte urât din partea ei, se simțea încă puternică, făcea pe dura. De când cu încălzirea globală, anotimpurile nu mai știau când să vină ori când să plece, iar primăvara era prea slabă încă pentru a riposta, avea nevoie de mai mulți copaci înmuguriți în armata ei verde, de mai multă vegetație.

Doamna Maria tăie florile cu un foarfece, puse câte două garoafe de culori diferite în centrul fiecărui buchet, apoi înconjură totul cu margarete și rămurele de tuia. Florile se certau, familiile nu prea se înghițeau, nici clasele, margaretele erau vulgare și înnebuniseră garoafele, Buzatelor ăstora nici nu le poți spune flori, râdeau margaretele, Bine că vouă vă poate spune omul așa, Omul chiar ne spune așa, Asta pentru că oamenii nu pot înțelege limbajul florilor, pentru ei e de ajuns să fim colorate și să avem un miros, și nu neapărat unul plăcut, Nu și în cazul vostru, spuseră margaretele, și se putea simți

în vocea lor răutatea, dar garoafele nici măcar nu își schimbă expresia, Noi suntem florile morții, răspunseră cu gravitate, îndreptându-și mândre tulpinile cu inflorescențele către cer. Nici măcar nu au vrut să asculte încercările de a se scuza ale margaretelor, care-și dăduseră seama că exageraseră și încercau să mai reducă din tensiune. Ramurile de tuia încercau să facă pace, Noi ce să mai zicem, spuseră ele, nici măcar nu suntem flori și nici nu producem, conurile noastre sunt cele mai urâte dintre cele ale coniferelor, nu trebuiesc nimănui, se usucă pe jos în bătaia soarelui după ce s-au desprins de ramuri, trecătorii se împiedică de ele și înjură. O margaretă mai împăciuitoare ajunsese în situația, umilitoare de-a dreptul, de a-și împinge tulpina în mijlocul a două garoafe: iar asta nu pentru că se dezechilibrase, ci cu intenția clară de a le strânge mâna, adică frunza, pentru a se împăca. Margaretele se temeau de moarte și, fiind credincioase, voiau să se împace cu toată lumea înainte de a se ofili definitiv. Garoafele, fiind florile morții, nu se temeau deloc, și chiar dacă acele garoafe nu participaseră niciodată la vreo înmormântare, legendele circulau în ghivecele genealogice ale familiei.

Toate florile știau că vor muri din momentul în care doamna Maria le retezase tulpina. Au stat o vreme în vasele cu apă, în buchetele noi, fără nicio speranță de a mai fi reabilite, fotosintetizând cu ultimele puteri.

A doua zi dimineată, doamna Maria s-a spălat pe față în curte, și-a pus baticul cel mai curat, fusta cea mai groasă și o vestă de fâș, ciorapii de lână, pe care și-i împletise singură, a luat douăzeci de buchete de flori din vasele din bucătărie și le-a așezat unul lângă celălalt, cu mare grijă la geometria întregului, într-o navetă de plastic găsită la gunoi, și-a făcut o cruce sănătoasă, adică apăsată și întru câțva teatrală, privind spre Dumnezeu, adică spre locul în care dumneai credea că acesta locuiește, veghind peste umanitate, s-a încălțat cu o pereche de ghete de-ale răposatului soț, care îi veneau aproape bine cu ciorapii de lână, a închis ușa cu o dublă, pardon, triplă rotație de cheie, și a ieșit în stradă inspirând adânc acea primăvară rece ca o iarnă mediteraneană, sau poate chiar mai rece de atât, căci, după spusele celor de la radio, Un nou val de ger se va abate dinspre nord peste sud-estul țării, curenții împing masa de aer rece din nord înspre centrul Europei. Naiba știe ce-or mai vrea să zică cu asta, spusese doamna Maria închizând radioul și reținând din acea știre doar faptul, evident, de altfel, la ieșirea în curtea interioară, că aceea avea să fie o zi friguroasă. Florile se înprospătară, aerul dimineții era tăios, mai bătea și un vânt nu tocmai plăcut, de vreme ce își pierduse orice direcție și, prin urmare, sufla de niciunde și de peste tot.

Doamna Maria aștepta tramvaiul alături de alți rahoveni zgribuliți. Dinții dărdăiau în guri

atât de puternic, încât zgomotul lor, pentru o bătrână ce nu mai auzea foarte bine, precum doamna Maria, se putea confunda cu cel al tramvaiului sosind în stație. Doi elevi cu ghiozdanele în spate își țineau umerii la nivelul urechilor și clipeau des din gene, să nu li se lipească. Un alt bătrân, cu un baston de lemn, se rezema de gardul ce delimita stația de restul străzii. O femeie între două vârste, cu un fular înfășurat de sute de ori în jurul grumazului, ținea în mâini o sacoșă de rafie: Cine știe unde se duce, se gândi doamna Maria, probabil la cumpărături în piață, acuși e Paștele și n-o să mai găsească nimic pe tarabe.

Pusese naveta pe balustrada de fier ce delimita stația de stradă și o susținea cu mâna albăstrită de frig și ridată de bătrânețe. Când tramvaiul se apropie, reuși să o ridice cu suficientă atenție încât să evite căderea florilor pe stradă. Naveta cu flori era grea, iar mâinile îi tremurau incontrollabil.

Tramvaiul o luă din loc tușind din toți răunchii săi de metal: era un tramvai bătrân, la fel ca orașul, iar simptomele sale nu erau singulare. O tuse continuă stăpânea capitala. Nu doar tramvaiele tușeau, ci și câinii vagabonzi, tușeau arborii de pe marginea bulevardelor, Casa Poporului, cu sălile sale uriașe, tușea Muzeul Antipa, exponatele clătinându-se în interiorul cutiilor de sticlă, tușea Guvernul sub scaunul fiecărui parlamentar, Șoseaua Kiseleff

și Arcul de Triumf, cu steagul național fluturând în bătaia vântului aprig. Până și autorul tușea într-o cafenea, în fața unui laptop jigărit, scriind: „Până și autorul tușea într-o cafenea, în fața unui laptop jigărit, scriind:“.

Și totuși, nu se tușea din cauza virusului Corona. Era aceeași tuse colectivă, permanentă, a societății, de care nu te puteai ascunde niciunde. Microbii se răspândeau în grupuri in(di)vizibile în permanență, lovind deopotrivă în tineri și în bătrâni. Și toată lumea suferea de aceeași boală nu doar în București, ci și în întreaga țară: singurătatea. Și oricine era într-un conflict cu oricine: fapt ce accentua singurătatea. Iar dacă cititorii au zărit din întâmplare grupuri in(di)vizibile la pas sau la popas prin capitală sau prin țară, atunci să știe că era vorba despre o soluție temporară de a combate singurătatea. Și în grup, sau mai ales în grup, omul e singur. Și cititorul e singur. Autorul, asemenea. Cum altfel să fie personajele sale? Singura condiție reală a omului în societatea de astăzi este singurătatea.

Doamna Maria tuși în direcția florilor sale: acestea erau oricum contaminate cu singurătate de când fuseseră sădite. Femeia cu plasa de rafie se așezase pe scaunul din fața ei și îi arunca acum priviri răutăcioase. Vreți și dumneavoastră un buchet, întrebă doamna Maria politicos, indicând naveta cu palma deschisă. Femeia își trase puțin fularul din fața gurii: în tramvai nu era mai cald decât afară, așa că, pe lângă măștile

chirurgicale, deși nu din același motiv, nu era cazul să se renunțe nici la fulare, mânuși sau căciuli. Lumea composta biletele încercând să le apuce cu mâinile înfășurate în țesăturile de lână.

Vreți și dumneavoastră unul, întreabă a doua oară doamna Maria, iar femeia își dădu fularul din fața gurii, pesemne că voia să-i vorbească, dar nu se auzi nimic, nu se știe dacă din pricina măștii decolorate de pe chip sau doar pentru că se răzgândise: doamna Maria nu a reușit să observe dacă buzele i s-au mișcat. Totuși, a înțeles că această gospodină nu dorea niciun buchet, trecuse de prima și chiar de a doua tinerețe, nimeni nu îi cumpărase o floare vreodată, poate doar când fusese curtată, cu mult timp în urmă, atât de mult încât se gândește câteodată că și-a imaginat pur și simplu un anume Dinu din liceu, cu buzele groase și ochii negri, înalt și manierat, cu degete lungi, pantofi curați și umeri atât de lați, că nu ar fi reușit să-l cuprindă cu brațele în timp ce el, transpirat, ar fi explorat abisuri calde în camera întunecoasă a unei garsoniere, în timp ce afară ploua rece, iar la patefon vocea lui Michael Jackson mângâia fumul de țigară înălțându-se rotocol spre tavan. Nicio floare astăzi, niciuna ieri și timp de zeci de ani, nici soțul nu e cel mai romantic bărbat, nu i-a spus niciodată că o iubește, ba chiar, atunci când l-a întrebat după o mare ceartă (sau în timpul ei?), a preferat să-i ardă o palmă de i-au sărit mucii în castronul cu ciorbă. Era frig în București și

atunci, pe timpul se știe cui, nasurile curgeau încontinuu, cele ale vatmanilor, ale căminilor vagabonzi, ale întregului popor (ne)cuvântător deopotrivă, toate împreună și fiecare în parte transformându-se noaptea într-un nas colectiv, imposibil de suflat, cam de mărimea celui care se perinda pe străzile din Sankt Petersburg în povestirea lui Gogol. A intuit doamna Maria toate acestea, sau doar și le-a imaginat? – diferența nu e atât de mare pe cât se poate crede. În singurătatea ei completă, doamna Maria își petrece bună parte din timp în propria imaginație, la fel ca toți oamenii singuri.

Doamna cu sacoșa de rafie se ridică. Ajunsesese la piață. Coborî din tramvai încercând cu piciorul fiecare treaptă. Se lăsă apoi cu toată greutatea pe trotuarul din stație, de parcă s-ar fi aruncat într-o barcă de salvare. Doamna Maria se uită după ea preț de câteva secunde, în timp ce femeia încerca să treacă strada. În lipsa unei treceri de pietoni, trebuia să aștepte un moment prielnic, fără tranzit de automobile. Cu traficul dens din București, unii bătrâni așteptau cu orele, în timp ce înăuntrul pieței se vindeau produsele cele mai proaspete. Prinși în mijlocul străzii, între trotuar și stația de tramvai, vara cu soarele frigându-le cefe, iarna cu gerul mușcându-le obrazii, bătrânii noștri ori se transformau în cuburi de gheață, ori se uscau precum smochinele. Puteau să se miște abia noaptea, când traficul devenea mai lejer. Treceau strada

gâfâind, târându-și plasele și bastoanele, șontâc-șontâc, cu frica de a nu fi luați înainte de botul hapsân al vreunei mașini.

Însă doamna Maria nu cobora acolo în acea zi, ci la capătul liniei, în Piața Unirii, unde erau treceri de pietoni suficiente. Coborî după ce tramvaiul își făcu rondul, flexibil ca un șarpe și la fel de silențios. Tramvaiele, deoarece se învârt în cerc, sunt cele mai plictisite mijloace de transport din oraș. Fiind singurele care merg la milimetru pe exact același traseu, entuziasmul pentru o nouă cursă le lipsește cu desăvârșire. Scuipă, așadar, și acest tramvai pasagerii din vintrele său cu o fâșăitură plictisită. Alți călători însă așteptau în stație și se năpustiră înăuntru nerăbdători.

De partea cealaltă a trotuarului o florărie-chioșc se înălța, răspândind parfumuri îmbătătoare. Vânzătoarea o privea pe doamna Maria cu ciudă în timp ce scuipa pe jos coji de semințe. Puțin îi lipsea să-și îngroape picioarele de tot, semn că în acea dimineață nimeni nu cumpărase nimic de la ea. Dacă ar fi făcut-o, vânzătoarea ar fi trebuit să se urnească de pe taburet, or, asta n-ar fi împrăștiat câtuși de puțin cojile stratificate. E o metodă, aceasta, de a-ți încălzi picioarele iarna, dar funcționează doar la cei cu dinți antrenați. Florăreasa noastră avea în spate campionate locale și naționale de spart sămânță, și chiar dacă trofeele de aur și argint începeau

să fie amanetate din lipsuri economice în acele vremuri atât de grele ale virusului Corona, diplomele îngroșau la ea acasă o mapă de carton ce abia mai făcea față.

Doamna Maria se simțea privită. Privirea o apăsă chiar și atunci când se întoarse cu spatele: concurența în București e mare, mai ales în centru, dar ei Dumnezeu i-e martor – așa se spune pentru a jura că vorbele sunt adevărate, deși există o mare probabilitate ca Dumnezeu să nu fie atent, cine știe câți pronunță fraza în același moment, distanța e mare, Dânsul e bătrân cât lumea, s-ar putea să nu audă și să nu vadă foarte bine, lucru ușor de dedus din situația milioanelor de amărâți care, deși îi cer zilnic ajutorul, rămân în continuare la fel, ba chiar își dublează, pardon, triplează numărul, ceea ce pentru comunitatea amărâților e îmbucurător, însă nu îmbunătățește situația individului în societate și, îndrăznim să lansăm o ipoteză hazardată în lipsa altor statistici, nici relația acestuia cu providența.

Dar Dumnezeu i-era martor, scriam, orice ar vrea să însemne asta, că doamna Maria nu voia să fure pâinea de la gură altor florari, prin simplul fapt că, așa cum se va vedea în continuare, se perinda prin oraș schimbându-și mereu locul de vânzare. Strategia asigura daune minime oricărei florării de pe stradă: poate doar un client, doi, rătăciți, nici măcar pierduți, ceea ce însemna o scădere a profitului complet neglijabilă. Dar să nu anticipăm.